Светът на животните

Съдържание

Животните 8
Бозайници 10
Малки и големи 12
Сетива 14
Сред снегове и ледове 16
Птици 18
Гнезда и яйца 20
В полет 22
Във високите планини 24
В тревистите равнини 25
Влечуги 26
Плъзгащи се змии 28
Храна и хранене 30
В пустините 32
Земноводни 34
От яйцето до жабата 36
Защита и отбрана 38
Речни и езерни животни 40
Рибите 42
Разнообразие от форми и големини 44
Прочутите акули 46
В кораловия риф 48
Насекомите 50
Появата на пеперудата 52
Придвижване 54
В джунглите 56
Паякообразни 58
Ракообразни 60
Мекотели 62

Животните

Животните са живи организми. Такива са и растенията. Всички живи организми се хранят. Храната им дава енергия да живеят, да растат и да се движат. Растенията сами изготвят храната си, като използват енергията на слънчевата светлина. Животните приемат готова храна. Някои се хранят с растения, други – с животни, а трети – и с растения, и с животни.

◀ Птиците са животни с пера, крила и човка (клюн).

▼ Паяците имат по осем крака. Те са безгръбначни животни от групата на паякообразните.

Групиране на животните

Животните се различават много помежду си. Но имат и общи белези, според които учените ги обединяват в отделни групи, например насекоми, паякообразни, мекотели, риби, земноводни, влечуги, птици, бозайници. Всички видове животни, включени в дадена група, имат общи белези. Например всички птици имат пера и човка.

◀ Черупчестите и голите охлюви, както и калмарите, са мекотели. Всички мекотели имат меко тяло.

УДИВИТЕЛНО!

Не знаем точно колко вида животни живеят на Земята, но според някои учени е възможно броят им да е по-голям от 8 милиона!

▲ На Земята има хиляди видове риби.

Със или без гръбнак

Рибите, земноводните, влечугите и бозайниците образуват голямата група на гръбначните животни. Всички те имат в тялото си кости, свързани в скелет. Насекомите, паякообразните, мекотелите и ракообразните спадат към голямата група на безгръбначните животни. Те нямат кости в тялото си, но повечето имат твърда външна обвивка.

▼ Тигрите, лъвовете и другите големи котки са бозайници.

▼ Гръбначните имат скелет от кости в тялото си.

Топъл или студен

Някои животни са топлокръвни. Те запазват телесната си топлина постоянна независимо от температурата около тях. Те постигат това, като използват енергията, която получават от храната. Студенокръвните животни нямат постоянна телесна температура и не могат да запазват топлината си, когато около тях е студено.

Бозайници

Бозайниците са гръбначни животни. Те се грижат за малките си и ги кърмят с мляко. Всички бозайници дишат въздух и са окосмени – имат козина или косми. Бозайниците са топлокръвни. Това им позволява да живеят навсякъде по света – от мразовитите полярни райони до горещите пустини. Бозайници сме и самите ние.

◀ Горилите принадлежат към групата на човекоподобните маймуни. Към тази група се отнася и човекът.

Гризачи

Почти половината от всички бозайници са гризачи. Такива са мишките, плъховете, катериците, бодливите свинчета, бобрите. Всички те имат по четири големи, много остри и здрави предни зъба, с които могат да гризат почти всичко. Гризачите се хранят предимно със семена и растения и се срещат из целия свят без Антарктида.

▼ Сурикатите са обществени бозайници – живеят на големи групи, понякога от по 40 животни.

▶ Косатките са морски бозайници.

Морски бозайници

Китовете, делфините, тюлените и моржовете са морски бозайници. Всички те не могат да дишат във водата. Китовете и делфините никога не напускат водата, но често показват глава над повърхността, за да поемат въздух. Тюлените и моржовете прекарват много време в морето, но излизат на брега, за да родят малките си.

▶ Прилепите са единствените активно летящи бозайници.

Летящи бозайници

Някои бозайници умеят да планират от дърво на дърво, но прилепите са единствените бозайници, които наистина могат да летят. Крилата им представляват кожена ципа, опъната между задните крака и силно удължените пръсти на предните им крака.

УДИВИТЕЛНО!

Бозайниците са единствените животни с външна ушна мида – тя липсва само при някои от тях. Ушната мида улеснява улавянето на звуковете и отвеждането им към вътрешното ухо.

Ловци

Върховни хищници наричаме животните, които са толкова големи, силни или бързи, че никой друг хищник в местообитанието им не може да ги улови и изяде. В дъждовните гори обикновено върховните хищници са бозайници, главно големи котки. За да си осигурят храна, хищниците разполагат със силно развити сетива и смъртоносни оръжия – остри зъби и нокти, мощни челюсти, бързи крака.

УДИВИТЕЛНО!

Малайската мечка обитава дъждовните гори в Югоизточна Азия и прекарва повече време по дърветата. С дългите си и остри нокти и зъби разкъртва термитници, за да стигне до вкусните насекоми. А когато успее да достигне до гнездо на диви пчели, се угощава с меда им.

Ягуар

Ягуарът е властелинът на дъждовните гори в Америка. Ловува елени, тапири, пекарита. Напада от засада, понякога дебне от някой клон и от дървото скача върху стъписаната жертва. Ягуарът е и отличен плувец и единствен от големите котки ловува водни животни – капибари, малки каймани, риби, водни костенурки.

Димен леопард

Димните леопарди са разпространени в дъждовните гори на Югоизточна Азия. Те са превъзходни катерачи. Могат да висят от клоните и да тичат по дървесните стволове с главата надолу. С дългата си опашка запазват равновесие, докато се придвижват сред клоните.

▲ Димните леопарди ловуват нощем. Нападат елени, диви свине и маймуни след търпеливо издебване. Изкачват уловената жертва на висок клон, за да я изядат на спокойствие.

Ивиците на тигъра

Ивичестата окраска на тигъра го скрива в сенките на гората. Той проследява жертвата благодарение на отличното си зрение, слух и обоняние. След това тихо се прокрадва и когато се доближи на около 25 метра от плячката, напада стремително и изненадващо. Поваля жертвата с огромните си предни лапи и я убива чрез смъртоносната си захапка.

▶ Ивичестите шарки маскират тигъра в сенките и сред високите треви и му позволяват незабелязано да издебне плячката.

Плодове и цветове

Много птици от дъждовната гора се хранят с листа, месести или черупчести плодове, пъпки, семена, нектар, полен. Някои от тях са развили специални приспособления – като много силен или много дълъг клюн, за да могат да достигат до любимата си храна.

Полезните птици носорози

Растенията трябва да разпространяват семената си така, че те да не се струпват на едно място и след като поникнат, младите растения да се развиват, без да си пречат. Много растения разчитат на животни да пренесат семената им. Птиците носорози се хранят главно с месести и ягодови плодове. Докато летят из гората, те отделят изпражненията си, в които се съдържат семената от изядените плодове. Така семената попадат в почвата и могат да поникнат далеч от родителските растения.

▼ С големия си клюн птицата носорог хваща храната си, строи гнездото си, чисти перата си, защитава се от нападатели.

Помощници

Колибритата имат дълъг и тънък клюн и още по-дълъг, раздвоен накрая език, който се огъва като тръбичка. С тези „инструменти“ колибрито изсмуква цветния нектар. Докато се хранят, по колибритата полепва полен (цветен прашец). Те го пренасят до други цветове, така ги опрашват и им помагат да образуват семена.

▲ Дългият тънък клюн на колибрито е специално приспособен за хранене с нектар от дълбоки цветове.

Трошачи на орехи

Клюнът на папагалите ари е приспособен за разчупване на черупчести плодове и твърди семена. Той е къс и издут, горната му част е завита над по-късата долна получовка.

◄ Синьо-жълтият ара може да разтроши с клюна си твърдия като камък бразилски орех.

УДИВИТЕЛНО!

Висящите папагалчета са сред най-дребните папагали. Те летят бързо, тичат по стволовете и клоните нагоре-надолу и често си почиват, висейки на клона като прилепчета, надолу с главата. Отдалеч приличат на китка листа и често остават незабелязани от враговете си.